



# **Tabula Selenographica in qua Lunarium Macularum exacta Descriptio secundum Nomenclaturam Præstantissimorum Astronomorum tam Hevelii quam Riccioli Curiosis Rei Sidereæ Cultoribus exhibentur**

Maankaarten met de nomenclatuur van Johannes Hevelius en Giovanni Baptista Riccioli, [1742]

<https://hdl.handle.net/1874/33134>

# TABULA SELENOGRAPHICA

in qua  
Lunarium Macularum exacta Descriptio secundum Nomenclaturam  
Præstantissimorum Astronomorum

## HEVELII quam RICCIOLI

Curiosis Rei Sideræ Cultoribus exhibetur

à  
IOH. GABR. DOPPELMAJERO MATH. P.P.

opera  
IOH. BAPTISTÆ HOMANNI  
Norinbergæ.



Nullum inter corpora Cælestia, ex quo tempore Veteris sæculi Uranie additi omnino  
moverant lapidem, ut siderum naturæ et affectiones quam maxime fissent in agrico po-  
sita, candorem nec magis subnivationem, et multiformi ambage (si cum Plinio loqui  
liceat) tam sit contemplantiam ingenia, proximum quippe ignorari, sicut indignitatem,  
quam ipsa Luna, varietate macularum, impensè miranda; sed nec mirari nos su-  
perat, cum medijs tunc descriptis, quibus nunc Lunam accuratius inspicere et contem-  
plari nobis hodie datum, oculis scilicet ornatis; hinc etiam, deficienti hoc laborum  
apparatum apparatu, dæmonia de Lunæ subsistentia, et maculo nullo oculo visis fore  
quædam non potuerit non duntaxat illi res sideræ Cultores, alij etiam cum Cleodoro  
et Hippocrate maculas Lunares, nigræ Oceani, imaginem in Luna, inquam in pe-  
culo conspicuam esse, alia hæc est certis corporibus, que Solen inter e Lunam, sicut  
originem ducere existimantur; alia Lunam, vitæ, non quidem exacte pellucidè  
sed ex parte opacam, alia partem igneam partem opacam putant; et que sunt  
multæ aliæ de corporis Lunaris subsistentia, sententiæ.

At multo feliciori successu, amicum primum celeberrimum seculi decimo, pro utilissimum  
Mathematicum Galileum de Galilei anno superiori seculi decimo, pro utilissimum  
Tabularum opticeorum, inventum luci publicè traditum, ut negotium tentaret, quod  
dem Schemenus et alij facti super, dædere probatum, imò plures hodie Tubi pro-  
dicti, ut magis perfectionem nunc peracti, non uti quod quædam multo felicius  
tangere videntur, si pro mirabili afferunt, quod Luna immensè sicut montibus,  
qui nigræ altitudine, habito respectu alio Lunari ad nostrum, sexages fere mi-  
nis superent, porro quod eodem profunditates, que prægrandibus semper in  
ambitu suo exteriori, plerumque circulari, maxime, usque, circumferunt am-  
bitu, innumeris ferè et multo plures, sed non tantis et tam profundis, quam nigræ ex-  
hibeat Terra, si huius caritates suis deliterentur muribus, denique quod partes multæ  
in Luna observent, que sub primo conspectu non apparente profunda, etiam pro materia  
liquida, nigræ, scilicet multorum, forsan, iudicio, consensu, adhibita, accuratiori in-  
vestigatione, legè Viri celeberrimo D<sup>no</sup> de la Hire, nihilominus profunde nec tamen liquide  
deprehendantur, ut hinc hanc partem cum acutissimo Galileo Lunam pro corpore, ma-  
teriam a Terra, dæmonia habente existimare possent, in qua etiam, fortasse, subsisten-  
tia, et res creatæ existant, que operationes edant ab imaginatione nigræ, hinc re-  
motus, ita, et profus alienas, quippe que nullam cum nigræ similitudinem habent,  
et proin omnino sint à nigræ, cogitatione, discrepantes.

Quæritis autem, Luna profunditatem, et eminentiam, quam plurimum sit reflecta, se-  
pissime tamen contingit, superficiem Lunæ in certis à Sole distantibus, alio immo-  
tatis sideri, ut magnus ille montium et profunditatum numerus, qui nuper sum-  
mum distansissime observari poterat, non amplius tunc sub conspectum eulat, nunc  
hinc multatione, ex ipse figura, superiori, A intermedia, facile patet, quod scilicet  
profunditatis, vix nonnulla, et quadraturus, Luna, crescentis, à dextris, maxime, de-  
credentem, autem, hæc à sinistra, præfinitur, aliorum, circumspiciendum, montium,  
obscure, umbra, et quidem, quod insper, tunc, pro vario Sole, ad Lunam, posita,  
proprio, immutatur, que proinde etiam, nigræ macule, denominari, solent, im-

mentis autem, cum Sol illas à latere illuminet, quam maxime conspicue red-  
dantur, cum è contrario à quadrato, ad oppositionem, superficies Lunæ, dum à  
Sole, hæc iniquitate, magis magisque, verticaliter, innotescit, porro, et omne,  
quidquid, umbræ, ante fuit, pedetentim, illuminatur, aliam, singulis, exhibeat, fi-  
ciem, ut tandem, tumens, et alienas, appareat.

Ex hoc fundamento, binæ nigræ, Schemata, in delineatione, macularum, no-  
tabilem etiam, differentiam, innotuit, eo quod, primum, HEVELIANUM, puta, Lunæ  
in oppositione, cum Sole, existente, hoc est, in plenitudine, dignitatum, aliorum  
vero, RICCIOLINUM, scilicet, plures, Lunæ, phasibus, in unum, corpus, fuerit  
collectum, in denominationibus, macularum, usque, signis, et significationibus, arbi-  
trario, dicitur, dicitur, inter se, differre, hic in aperto, videtur, cum, Riccius, no-  
mina, marium, regionum, fluminum, et montium, nigrorum, imitatur, Ricciolus, in-  
tam, illustrium, et de re, sideræ, optime, meritarum, Astronomorum, complurium,  
progenium, sua, Societatis, Mathematicorum, nomina, pro ipsa, Astronomico, sibi, e-  
legit.

Binæ, circa, Lunam, limbe, se invicem, secantur, nihil aliud, quædam, motus, dicitur, in  
Luna, libratione, terminis, intra, quos, perpendiculari, deprehenditur, librationis, variatio,  
subsistentia, qui, hodie, demum, per, Tubos, et diversa, macularum, novellarum, in-  
tentione, observatur, nec, Veteribus, olim, notus, fuit, eandem, quippe, nobis, faciem,  
constantibus, semper, Lunam, observare, existimantibus, per agit, autem, hæc, mo-  
tum, suum, librationem, per, quatuordecim, circiter, dies, triginta, sicut, tantum.

diæmetri, siue, parte, in, plagam, superiorem, ab, Austro, Cerum, versus, dum, Luna,  
vestitur, in, descendibus, signis, in, ascendibus, autem, per, idem, tempus, et  
spatium, secundum, Ricciolus, et aliorum, observationes, retrosum, iterum, et sic  
porro, succellare, videtur.

Eodem, tempore, mensuris, nempe, spæcio, Lunam, quoque, orbem, suum, dum  
porro, et retro, librationem, absoluit, peragere, et pro, vario, situ, diversæ, phasæ, hæc  
est, lunæ, figuratio, variis, prout, figura, media, inferior, B, subnotat, simul, ex-  
hibere, deprehendimus, cum, pars, Lunæ, illuminata, nec, crescere, nec, decrescere,  
pro, maiori, vel, minori, Lunæ, à, Sole, distantia, debeat, que, sine, lumine, non, propriè  
sed, à, Sole, mutatur, signa, sunt, in, tubis, veterum, non, obstant, quod, lumen, quoddam, de-  
bile, hanc, multo, ante, et, post, noviluniam, Lunæ, quasi, imitatur, de, quo, olim, multæ, in-  
ter, Astronomos, movebantur, hinc, maculæ, Lunares, novitatis, reddat, conspicuas, cum  
extra, omnem, dubium, sit, positum, hoc, suam, originem, à, Terra, nigræ, superficie, dis-  
cedit, et, quod, excedit, maiori, quam, illa, Luna, radius, Solis, tunc, tempore, omnium,  
cognoscimus, in, illam, reflectente, habere, eo, quod, hæc, reflectio, essente, ipsam, etiam  
partem, tamen, nunquam, plene, cum, ipsa, Luna, in, eclipsis, differunt.

Ultimo, demum, loco, duplices, pro, Luna, mensuræ, longitudinarie, notanda, quoque, rem-  
nunt, quarum, unam, pro, distantia, et, magnitudine, macularum, ut, et, diæmetri, Lunari,  
qui, secundum, Ricciolus, 492, mensuratur, milliarum, per, Germanicam, miliaria,  
designanda, alteram, pro, quantitate, eclipsis, Lunarium, tum, secundum, digitos, e-  
clipsis, quam, eorum, partes, exacte, designanda, hinc, tabule, apponimus.

Milliarum Germanicæ.

Digitus eclipsis et eorum sponsum.